

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ Х.

Олифантъ, Па. Четверть 26-го Червня 1902.

Число 26.

Переглядъ тыжневый.

Центральне правитель-
ство у Вашингтонѣ забрало
въ халепу, бо справдила ся
на нѣмъ пословица, котра
каже, що прива, мѣвъ оли-
ва, всегда выйде на верхъ.
К. М. Добсонъ, представи-
тель сполученой прасы,
предложивъ комитетови се-
нату для справъ кубань-
скихъ доказы, що бывшій
генераль-губернаторъ Кубы
Л. Вудъ, выдавъ зъ фон-
довъ выспы богато грошей
на рѣшнй политичный махер-
ства. Само собою розумѣ-
ся, що все те робило ся въ
хосенъ американскихъ вер-
ховодѣвъ и за дозволомъ
центрального правительства.
Найбольше выдано на агі-
таційный цѣли при выборахъ.
Американцѣ за всяку цѣну
бажало переперти выборы
привычныхъ собѣ людей и...
не пощадили чужихъ гро-
шей. Мѣжъ иншими выборы
президента Пальмы мавъ
коштувати 25 тысячъ долла-
ровъ.

Заскочене ненадѣйно пра-
вительство боронитъ ся,
якъ може, оправдуе ся,
будьто бы было невинувате,
та мимо того загалъ кри-
тикуе его немилосердно. А
бы выбрыти зъ немилон
ситуації, министерство вой-
ны приказало ген. Вудови
предложить точно справо-
здане зъ доходѣвъ и розхо-
довъ Кубы за весь часъ его
правлѣня, яке буде публич-
но оголошено.

Внесене въ справѣ Ист-
мйского канала, чи радше
новеля сенатора Спунера,
перейшла минувшого че-
тверга въ высшій палатѣ
конгрессу 42 голосами про-
тивъ 34. Новеля Спунера
звучитъ, що президентъ
Рузвельтъ має информова-
ти ся, чи Сп. Державы мо-
гутъ одержати чистый ти-
туль власности до правъ,
привилѣвъ и посполостей
панамского товариства. На-
коли такъ е, дѣе ся ему
повновласть вѣдкупити не
доконченый Панамскій ка-
наль за суму 40 миліонѣвъ
долларѣвъ. Въ противномъ
случаю уважное ся пре-
зидента до будовы каналу
черезъ Никарагуу. На коп-
ты будовы мають бути вы-
данъ бонды (акции) на суму
130 миліонѣвъ долларѣвъ, а
президентъ заимаетъ комі-
сію, зложену зъ 7-охъ чле-
новъ, чтобы подѣлать безо-
среднимъ назоромъ дове-
дено будову до конца.

Въ Пенсилваніи рухъ и
метушня. Незабаромъ ма-
ють выбарати губернатора,
наименованого урядника се-
гану, то-жъ политикеры
пріють. Оногда вѣдбула ся
въ Гарисбургѣ станова кон-
венція республиканскы, на
якой номінувано кандидата.
До боры стало трехъ кан-
дидатовъ: Елкінъ, Вотресъ
и Пенниекеръ. Побѣдывъ
судия Пенниекеръ, вете-
ранъ зъ домашно-американ-
ской войны и оденъ зъ най-

вызначѣйшихъ историковъ
въ Сп. Державахъ. Генераль-
ный адвокатъ стану Пен-
силваніи, Елкінъ, упавъ на
вѣсь чотыри ноги. Якъ звѣ-
сно вѣнь бажавъ выдрапа-
ти ся на столецъ губерна-
тора циганствомъ. Въ той
цѣли подкупивъ вѣсь нѣмец-
кый, литовскый и славянскый
часописи въ Пенсилваніи
(зъ вымыкомъ польской газ.
„Siga ы“ и напосъ „Свобо-
да“) Гадавъ сердга, що
при помочи здеморализова-
ной, нечесной прасы вѣдѣтъ
ся затуманити робѣтниківъ,
чтобы на него голосували.
Не подарило ся однакъ!
Найшлись люди, що вѣдъ
крыли цѣле се крутарство,
подали до публичной вѣд-
домости и скомпромітували
п. Елкіна.

Жестокій Мексиканцѣ
не перестаютъ нищити Ин-
дѣяновъ. Манувшого тыжня
зновъ розстрѣляно 14-охъ
индѣянскихъ борцѣвъ безъ
раціональной причины. Ин-
дѣяне працювали въ ко-
пальняхъ коло Канано,
Текс. Передъ ихъ шатрами
зъявивъ ся вѣдѣль мекси-
канской жандармеріи, а
комендантъ вѣдѣль зая-
вивъ имъ, чтобы пошли зъ
нимъ до мѣста, де прѣй-
хавъ урядникъ, котрый по-
сля недавно принятого пра-
ва має ихъ зареструвати.
Индѣяне, не подозрѣваючы
нѣчого злого, пошли на о-
значене мѣсце. Тамъ по-
ставлено вѣсьхъ въ оденъ
рядъ и розстрѣляно.

Зъ Гермосильо, Мекс. на-
досѣла вѣсть о кровавой
борбѣ, яку звела армія ге-
нерала Торресъ зъ ватагою
збунтованыхъ Индѣянъ пле-
мени екви. Борба кипѣла въ
горахъ Мангатавъ и про-
должала ся черезъ цѣлыхъ
8 годины. Лѣхъ уоруженъ
Индѣяне были вѣдѣны вы-
перты зъ фортификацій и
побѣдженъ, при чомъ по-
гибло ихъ колька сотъ. За-
чувати, що мексиканске
правительство рѣшило ся
згладити зъ лица землѣ
весь хоробый але несую-
кыйный щепъ Екви. По-
нѣкчемныхъ подпорахъ ка-
питалистичного ладу всего
можно надѣятися.

Война на Филиппинахъ,
якъ оголошуе министеръ
войны, п. Рутъ, поглотила
доси 170,326,583 долларѣвъ.
Величезна сума, та на томъ
еще не конецъ. Знаючи до-
казують, що доки на остро-
вахъ настане справдѣнный
миръ, американское прави-
тельство буде ще змущене
выдати найменше 20 миліо-
новъ долларѣвъ. Вправдѣ до
войны вже тамъ не прѣйде,
однакъ лишили ся наслѣдки
войны, котры треба усувати
при помочи новыхъ выдат-
ковъ. Край знищенъ, без-
лѣтъ невдоволеныхъ, ватаги
очайдухъ и разбѣжакъ, от-
се наибольше ляхъ. — Ще
не вѣспѣли дознати ся до
ли 7-охъ американскихъ
войковъ, котры недавно по-
пали ся зъ руки одной зъ
разбѣжачныхъ ватагъ, а вже
досеять о новыхъ жер-
твахъ. Чотырохъ учителей

зъ Кебу пошло 10. с. м. на
проходѣ и до днесъ не вер-
нули. Мабуть погибли та-
кожъ зъ разбѣжачныхъ рукъ.
Три вѣдѣль краевой полі-
ціи шукае за нещасными.
На день 4-ого липня, т.
е. въ свято проголошенія
независимости Сп. Державъ,
американское правительство
носятъ ся зъ гадкою оголо-
сити загальну амнестию для
вѣсьхъ филиппинскихъ воро-
жбниковъ.

Революціоністы въ Ве-
незуели побѣдили опять
армію президента Кастро и
то въ колькохъ мѣсяцяхъ
ровночасно. Ихъ генераль
Авлеръ здобувъ мѣсто Савъ
Фелиппине, генераль Саль-
гнѣ взявъ мѣсто Яритагу,
а уфортификована Веленсія
и Барквисимето ровножъ въ
рукахъ повстанцѣвъ. Пра-
вительственна армія нѣгде
не мала силы опѣрти ся по-
встанцямъ. Ту треба шука-
ти причины, що президентъ
зачинае говорити о своей
резинації. Видать, що вже
не дасть рады. Въ Колом-
би побѣдили революціоні-
сты правительственну ар-
мію 1-ого е. м. при чомъ
загорнули вѣсь военный за-
собы и цѣлу батарею гарматъ.
Въ битвѣ погибли австрій-
скій офицеръ, молковникъ
Батенбергъ, котрый бувъ въ
службѣ коломбийского пра-
вительства. Погибшій нале-
жалъ до дуже способныхъ
офицерѣвъ.

Король Саксоніи, Аль-
бертъ, померъ дня 19-ого
с. м. въ Дрезнѣ по довгий
и тяжкій недужѣ. Писати о
нѣмъ нема що, бо и щожъ
добраго дѣлають король?
Гнетуть своихъ подданныхъ,
живуть ихъ потомъ и кро-
вью, уживають всего, що
лише жите дае, не жа-
луютъ собѣ нѣчого, а вѣдѣ-
нъ мусятъ гинути, якъ ги-
нутъ звычайный собѣ людь-
кове. Смерть не даруе нѣ-
кому.

Братъ помершого, князь
Юрій, вступивъ дня 20-ого
с. м. на опорожненый пре-
столъ. И король умеръ —
най жѣ король. — Одевъ
ще не застигъ, а другій
уже е...

Посля донесень лорда
Киченера зложилъ доси ору-
же 16032 Бурѣвъ. Якъ ба-
чимо, було ихъ ще поважне
число и Англія не даромъ
такъ скоренко пристала
на вѣсь предложеный нѣмъ
условья. Въ противномъ
случаю могли ще дати ей
не одного стусана.

Сегодня розпочало ся
въ Англіи величезна торже-
ство коронаціи „его вели-
чества“ короля Едварда VII.
Ся играшка буде коштува-
ти Англію 25 миліонѣвъ до-
ларѣвъ. Троха за много, але
— народъ заплатитъ. Въ
торжествѣ берутъ участь
представителѣ 390-миліон-
ного населенія англійской
имперіи, репрезентанты
вѣсьхъ европейскыхъ дер-
жавъ и 2-охъ третинъ
вѣсьхъ народѣвъ свѣта.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень.	Ч.	П.	С.	Ч.	П.	С.
26	Ч.	П.	С.	4	Прессъ Евхар., Акиппа	
27	Ч.	П.	С.	5	Елисей	
28	Ч.	П.	С.	6	Амосъ, Бронима	
29	Ч.	П.	С.	7	2. по Сош. Тихона	
30	Ч.	П.	С.	8	Мануила	
1	Ч.	П.	С.	9	Левонтъ муч.	
2	Ч.	П.	С.	10	Юды август., Зосими	

До вѣсьхъ

Вп. мѣсцевыхъ секретарѣвъ „Р. Н. Союза“:

Посля ухвалы конвенціи „Р.
Н. Союза“ по вѣдбула въ
Jersey City, N. J. вѣдѣ дня
1-ого Юлія 1902 року мае „Сво-
бода“ послѣдѣть кождому до-
рослому членови „Р. Н. Со-
юза“ Проте просимо, чтобы кожд-
ый мѣсцевый секретаръ с е й-
часъ заславъ намъ адресъ
вѣсьхъ dorosлыхъ членѣвъ на
адресу:

SVOBODA, Olyphant, Pa.
Редакція „Свободы“

— Вѣдѣ въ бразилійской
Руси — Римъ поводитъ ся
зъ нею, наче вѣвъ зъ овеч-
кою. Ось що пише намъ ч.
Дмитро Иванковъ зъ Куріи-
цы: „На руску колыонію
Люцину надавъ латинскій
епископъ польского попа.
Тамошній Русины писали до
старого краю за рускимъ
священникомъ, та „дознавъ
ся о томъ лат. епископъ и
пославъ польского. Отъ та-
ке дѣе ся въ нашой Паранѣ.
Сего року вже зо-
вѣмъ заборонено
русскимъ священ-
никамъ навѣщати
Русинѣвъ по дѣ-
якихъ колыоніяхъ.
Коли въ мѣсяцѣ цвѣтнѣ с.
р. о. Мартиниукъ похавъ
на колыонію Антонию Олі-
но, такъ середъ ночи му-
сѣвъ звѣдѣтъ утѣкати.“ —
И держати ся намъ Риму?
Ровнодушно глядѣти на его
поведене супротивъ насъ и
ждати на свою гибель??
Гей, москвофулы, лизуны
латинскихъ епископѣвъ —
вѣдповѣдайте!

— Часті грады перепе-
дають послѣдними часами
въ Галичинѣ и на Букови-
нѣ. Значный шкоды нанесли
градобиты въ охрестности
Борцева, Гвоздця, Коломѣтъ,
Лопатына, Мельницѣ, Пере-
ворска, Скалату, а на Бу-
ковинѣ коло Заставной, Ра-
довецъ, Гурагоморы и Сто-
рожниця.

— Руске духовенство
въ Галичинѣ энергично бере
ся до дѣла въ звѣсьныхъ
церковно-народныхъ спра-
вахъ. Кларъ щирецкого де-
каната збраний числомъ
17 на соборыку 25. с. м.
ухваливъ, уложивъ, подпи-
савъ и выславъ до львовско-
го ординаріату прошене,
чтобы самъ до вѣдомости
принявъ и апостольскому
престолови переславъ отѣ-
жаданя: 1) Чтобы насъ
вылучено зъ подѣ оушки
Конгрегації de propaganda
fide; 2) Чтобы для амери-
канскихъ Русинѣвъ уста-
новлено окремого епископа
руского; 3) Чтобы для вѣсьхъ
Русинѣвъ греко-кат. обряда
установлено окремого па-
триарха.

— Телеграмы доносятъ
о страшныхъ повѣньяхъ на
Угорщинѣ. Большая полови-
на рѣкъ выступила зъ бе-
реговъ и позаливала вели-
чезный просторы плодород-
ныхъ земель. Коло Шат-
маръ перервала вода велику
и дорогу греблю о поемѣ
10,000 тоннъ землѣ; близъ
Боргоурундъ (?) пониженъ
насыпи, а въ охрестности
Дисъ 3,500 акровъ грунтовъ
лежитъ подѣ водою. Много
домѣвъ и будинковъ лягло
въ зваллахъ або поплыло
зъ водою.

— Пише намъ ч. Пв. Го-
линатый зъ Канады: „На
Крукъ Лейкъ, Саск. посе-
дилось 31 родинъ буковин-
скихъ Русинѣвъ. Недавно
загадали будувати церковь,
та познали, що еще за у-
богъ до такого дѣла и те-
перь будують малу кап-
личку. Вѣда однакъ, що и
се не веде споро, бо кождый
хочетъ бути комитетовымъ, о-
дѣнь на другого збуває и
— хороводять ся. А ту тре-
ба брати сокиру въ руки,
тодѣ все поде гараздъ.“

— Коротку справу зро-
блено оногда зъ жебраками
въ Лизбонѣ (Португалія),
котрой волочили ся сотками
и докучали жителямъ. По-
ліція увязнила ихъ большу
половину, а судъ засудивъ
на примусове поселене въ
замокскихъ, безлюдныхъ ко-
лыоніяхъ. Сейчасъ зогнано
вѣсьхъ на корабель и вѣд-
везено до португальскихъ
колыоніи въ Африцѣ.

— Приихи грому. Дня
17. с. м. забивъ громъ коло
Шерментъ, Текс. чотырохъ
людей наразъ, якогось В.
Калмена, Г. Коннела и двоихъ
братѣвъ Брейчерѣвъ, котры
копали картофлю на фармѣ.
Коля ихъ найпили, лежали
вѣсь чотыри на одной купѣ,
послѣдѣтъ зъ собою наче
вужѣ, мали поломаный вѣсь
кости и були зовѣсьмъ голы.
На ихъ лицахъ не видно
было наименшого перестра-
ху або передсмертного бо-
лю. Очевидно мали легку
смерть.

— Спека вѣдѣ теперь до-
пѣкае вже жителямъ вели-
кихъ мѣсть. Въ Нью Йорку
дня 18. с. м. лучѣ сонця
пекли мѣвъ огнемъ; тепло-
мѣръ показувавъ 90 степе-
нѣвъ, а 5 особѣ уало вѣдѣ
сонѣчного удару.

— Пожаръ знищивъ въ
Подлѣскахъ малыхъ, львов-
ского пов. (Галичина) въ
протягу повѣ годины 20 е-
лянскихъ загородѣ. Въ о-
гни попекло ся 2 дѣтей и
одѣнь старый чоловікъ такъ
небезпечно, що нема падѣвъ
удержати ихъ при житю.
Згорѣло такожъ богато ху-
добы, дробу, а у кого и
грѣпъ перехованый. Шкода
выносить поверхъ 60 тысячъ
коронъ.

Грозный пожаръ навѣ-
стивъ такожъ село Сисѣвъ,
сокальского повѣта. При
сильномъ вѣтрѣ згорѣло до
двоихъ годинъ около 100 бу-
дынокѣвъ. Шкоды великы

— Минувшого тыждня
вѣдбула ся конвенція „Со-
единенія гр. кав. русскихъ
братствъ“ въ Johnston, Pa.
На конвенціи той було при-
сутныхъ около 200 делега-
товъ. Священниковъ було
трѣцять колька. Конвенція
почалась въ вѣвторокъ по
ходомъ делегатѣвъ, мѣ-
цевыхъ и другихъ братствъ до
церкви, въ котрой вѣдпри-
вивъ Службу Богу о. А.
Годобай, визитаторъ при аси-
стенціи оо. Лавришина и
Холодннхъ. Проповѣдь голо-
спѣвъ о. Сабовъ. По обѣдѣ
вѣдбулось оправдане деле-
гатѣвъ почмъ вѣсь пошлынъ
на балъ. Въ среду почалъ
ся нарядъ надъ змѣною
статутѣвъ. Коли прѣйшло
подѣ обряды внесене, чтобы
главний урядники: предѣ-
датель, секретаръ и касиръ
були горожанами Сп. Дер-
жавъ, то присутній священ-
ники запротестували про-
тивъ сего п вышши зъ га-
лѣ зъ деякими своими при-
клонниками. Конвенція вы-
слала по нихъ колькахъ
вѣдпоручниковъ, однакъ свя-
щенники не вернулись ажъ
до конца конвенціи, бо де-
легаты не хотѣли скасува-
ти повышон ухвалы. —
„А. Р. Вѣстникъ“ має бути
перенесеный до Питтсбурга;
„Соединеніе“ буде его вы-
давати на свой коштъ и
втрату, а п. Жатковичъ бу-
де на дальше редакторомъ
за такую платню, яку ему
урядники „Соединенія“ при-
значать. Цѣкаво, що деле-
гаты ухвалили кару на тыхъ,
що подчасъ конвенціи
будуть по малярски гово-
рити, ввиду чого въ галѣ
не було чути малярско
бесѣды навѣтъ въ приват-
ныхъ розмовахъ. Кажуть, що
въ касѣ „Соединенія“ най-
дену суму \$31,945.29 та що
священники оупустивъ га-
лю подчасъ нарядъ конвен-
ціи, постановили зало-
жити нову організацію. На
конвенціи „Соединенія“ не
было ані одного галицкого
священника.

— Повѣнчанный и сере-
дущій Тексасъ навѣстила
побувала посуха. Уже че-
твертый мѣсяць не впа-
ла нѣ одна капля дощу, на-
слѣдкомъ чого пропадаютъ
зѣбжа, огородовина, вино-
грады и т. п. Зъ причинъ
недостатѣвъ воды, тысячъ
штукъ худобы погибло доси
по степамъ. Вѣсь жителей
благають Бога о дощѣ.

— Подчасъ разбира-
ня старого будинку при улицѣ
Пайнъ въ Ст. Луисѣ, Мо.
завалила ся мурована стѣ-
на и забила 8-охъ муриноу
робѣтниківъ.

Пасивная ставка.
Незвычайне щасте спѣлка-
ло молодого чоловіка, ко-
трий на послѣднихъ перего-
вахъ поставивъ великі гроші
на коня, въ котрого побѣду
дѣфавъ. Кінъ добѣгъ першій
до цѣли, а пасивный грачъ
набѣвъ велику силу грошей.
Нагодѣ тая може легко ста-
ти початкомъ его загуби, якъ
вѣсьхъ, що за богато спола-
ло на свое щасте. Люде ра-
до ставлять ся не лиш на
гроші, а і на свое здоровье
а навѣтъ жите. Коли бе-
рутъ въ припадѣ слабости все,
що имъ хто радить ставля-
ють свое здоровье на ви-
гравку; если-жъ берутъ лік-
чистый, природный, якимъ е
Тринера Личиче Гірке Ви-
но мають абсолютну пев-
ність. Оно дѣлае на рез-
дражненій жолудок, утишае
его і приправляє до новой
праці: описля пожива легко
ся травить, нешотрѣбнѣ ча-
сти відійдуть зъ тіла безъ
шкідливыхъ пігулок а зъ здо-
ровыхъ частей витворить ся
нова, сильна чиста кров.
Все в тілі зачне пыльно
працювати а чоловікови здае
ся неначе-б відмолднів.
Пробувати иншихъ ліківъ зна-
чило-б ставляти весь має-
ток на одну карту, між тимъ
якъ правдиве личиче вино
Тринера е зарукою здоров-
ля і сили. Дѣстати его мо-
жна в аптекахъ і липшихъ го-
теляхъ, а такожъ у фабрикан-
та Jos. Triner, 799 So. Ash-
land ave., Chicago, Ill.

У П Л А В Ы,

.....наибольшій ворогъ мужескою красы и силы.....
Выйдѣчу скоро, дѣйсно, НАВСЕГДА
Божавъ-быкъ лично поговоритъ, або перепишетъ ся мужицкою,
котрый терпитъ на упавы, абы ему представити мой новый и
дѣйсный электро-химический способъ лѣченя. Не те-
рѣйте часу на дарю, поспѣшайте патентованъ лѣки
не дайтеся оперувати, заки не порадило ся мене.
Мой способъ лѣченя уплавъ е найуспѣшнѣйшій
Позитивно выгонитъ знеможѣлы жылы, покрѣпятъ
язы и суставы (та й забезпечитъ силу) безъ нажа-
рѣзанія, болѣвъ, страха и втраты часу. Дальше
лѣчу ровно-жъ насажденіе и водный килы. За по-
раду и переписку не числю нѣчого. Займаю ся лѣ-
ченемъ тайныхъ недуговъ вже вѣдѣ четверть столѣтъ. Буду зъ вами
поводити ся совѣсно и личичи такъ, що незабаромъ верну вамъ
здоровье. Такъ вѣдзываете вѣсь втрацѣ, нанесенъ недугомъ. Прѣйдѣтъ
до мене, коли можливо, а пѣ, такъ пишѣть якою не-будѣ мовою.
Порада и обзорини даромъ. Напрѣдъ жѣрѣ — бѣдливѣйшій заступъ
Ориунуе: вѣдѣ год. 10 до 4, а вѣдѣ 7 до 9 кождого дня. Въ пѣдѣню вѣдѣ 2 до 4.
Писать по вѣдѣстрогану килекому въ свѣтлы, мѣвъ. Пошлю вамъ еѣ даромъ.

Порада и перепииска веде ся по словачи; все держать ся въ
тайнѣ.

Dr. Alex. O'Malley,
ордануе въ Скритонѣ, Вилкеберъ и Филадѣліи, Па.
138 So. Washington St., 1409 Arch St. (near Broad), 134 Washington Ave.
WILKES-BARRE, PA. PHILADELPHIA, PA. SCRANTON, PA.
(въ пѣдѣню и субѣту) (въ пѣдѣлю и второкѣ) (въ среду и четвергѣ)

СОЦІАЛІЗМЪ

— а —

робітничє пытанє.

(Дальше).

Улѣпшенє способѣвъ вытворюваня потягає за собою безнастаннє досконаленє суспѣльныхъ вѣдностей. Вынаходникъ користає не только зъ мысли сучасныхъ ему людей, але черпає зъ вѣдомостей, нагромаджєныхъ черезъ вымерлий поколѣнн. Рѣзбаръ познакомлює ся не только зъ творами грецкои штуки, але и зъ рѣзками майстрѣвъ середновѣчныхъ часѣвъ. Нагромадженє вѣдомостей минулыхъ столѣть, переходить въ той способъ въ спадщинѣ зъ поколѣня на поколѣнє, яко спадщина людского рода и зъ той причины повинна бути власностю всѣхъ людей. Одиниця яко частка суспѣльности, має право до всѣхъ выгѣдѣвъ, якы выпавають зъ суспѣльного богатства.

А що-жъ однакъ дѣє ся въ суспѣльности? Хитрѣсть и подлота деякихъ одиниць выдерли загалови суспѣльности приналежнѣ емо права, а надали дѣдичны права особистои власности графамъ, князямъ и грѣшнымъ королямъ. Грунта перейшли въ посѣданє приватныхъ одиниць, а знаряды средствъ вытворюваня мають капиталисты. Тѣ, що выконують працю, не одержують цѣлого очову за своѣй трудъ; праця перемѣнилася на товаръ на торговельномъ рынку а платятъ за неѣ водповѣдно до подажи и попыту. Вартѣсть працѣ есть тымъ богатствомъ, котре она вытворює. А цѣна працѣ есть заплаатою, котре робѣтничѣ одержує. Цѣна вытвореного предмету мѣстятъ въ себѣ кошта сырого матеріялу и вартѣсть ужитого на еѣ вытворенє працѣ. Еслибы капиталисты, вѣддавъ робѣтничѣ цѣлу вартѣсть працѣ, не мавъ бы жадного зыску. Робучий народъ, прогнанный зъ землѣ, позбавлений знарядѣвъ працѣ и капитала, мусить жити, тожъ хочъ-не-хочъ, зневоленый продавати свою робучу силу за яку небудъ цѣну. Капиталисты иде на рынокъ и знаходитъ потрібнѣй робучи руки. Одни робѣтничѣ старають ся выдобути за свою працю якъ наибольшу заплату, але стрѣчають ся зъ опоромъ и на насильствомъ зъ стороны капиталиста. Други кажутъ, що мають численну родину и потребують на еѣ удержанє два долары денно, а низше той сумы не хотять працювати. Инши зновъ мають жѣнку, але не мають дѣтей и тѣ годять ся працювати за одного долара денно. А еще инши суть самотнѣ и тѣ мають охоту працювати за 50 центѣвъ на день. Капиталисты прѣймають тыхъ послѣднихъ до работы, а рѣшта робѣтничѣвъ лишає ся безъ работы и збѣльшає армію нуждарѣвъ та волоцюгѣвъ. Представмо себѣ, що робѣтничѣ вытворює богатства вартѣсти десять доларѣвъ, зъ того одержує 50 центѣвъ заплати, а рѣшта, то есть девять доларѣвъ и 50 цент. бере капиталисты яко зыскъ.

Желѣзце право заплати.

Въ мѣру розмножуваня ся суспѣльности, збѣльшає ся подѣлъ працѣ и выдатнѣсть машинъ, тымъ больше збѣльшає ся конкуренція помѣжъ робѣтничѣми, до того степеня, що робуча заплата спадає до найнижшого уровня. Те звыище зъ суспѣльной, економіи называвъ ученый Ricardo „правомъ заплати“, а Lassalle называвъ „желѣзнымъ правомъ заплати“. Робѣтничѣ привочує ся жити оцадно, способъ его житя стає ся нормальнымъ, а заплатѣ регулює ся до той низькои нормы житя.

Зъ причины браку робѣтничѣвъ въ Англіи въ р. 1363 вышло тамъ право, що установляло способъ жптя для працюющихъ класѣвъ. Спеціалнѣй приписываказували що и якъ богато має робѣтничѣ жѣсти, въ що має одягати ся а то на те, чтобы зменшити ихъ выдатки и знизжити заплату за працю. Чотирѣста лѣтъ познѣйше проводники англійского правительства хопили ся той самой гадки въ урядженю и доказували, що заплата повинна бути примѣнювана до потребъ, а не до скѣлости и якости вытвореного працѣ.

Въ теперѣшнихъ часахъ нема потреби заводити подобнѣй права, бо конкуренція обнижує и регулює певнѣйше, якъ сего можуть доконати писанѣй права. Въ Ханахъ дошло вже до того, що робѣтничѣ живить ся шкурами, а мясо пса уважають робѣтничѣ за ласощѣ. За якихъ сорокъ лѣтъ робѣтничѣ вѣдностны въ Америцѣ будутъ годнѣй пожалуваня, якы именно суть теперь помѣжъ жовтыми сынами небесною царства. Кажу вамъ, що недалекий той часъ, въ котромъ бѣднѣй народъ того краю буде облизувати пальцѣ при жѣдѣ варєныхъ котѣвъ.

Дѣѣ суверенности.

Неводрадный вѣдностны теперѣшномъ, економічнѣи системы можна доглянути въ збѣльшачѣй ся що разъ больше нуждѣ помѣжъ робѣтничѣми и въ богатствахъ, що громадаєт ся въ рукахъ неробѣвъ и дармограбѣвъ суспѣльности. Въ Англіи есть все ще 700 тысячъ людей безъ працѣ, 800 тысячъ жєбракѣвъ а 20 миліонѣвъ бѣдаковѣвъ. Большая половина народного богатства перейшла на власнѣсть десять тысячъ людей. Трѣйцѣть тысячъ людей заводѣдѣло богатствомъ пятьдесятъ пять частѣй народного богатства, подѣленого на пятьдесятъ шѣсть частѣй и то богатства, що мѣстятъ ся въ грунтахъ и капиталахъ цѣлого королевства. Подобный станъ рѣчи истнує въ Сполучєныхъ Державахъ. Зѣ снису населєня въ роцѣ 1889 довѣдуємо ся, що мѣсто Новый Йоркъ числило миліонъ пятьсотъ тысячъ дѣшъ а зъ того числа одєнь миліонъ и сто тысячъ людей мешкало въ займанныхъ водѣ богатѣвъ домахъ. Вѣльгельмъ Пефєрь выказавъ въ бесѣдѣ, выголошенѣй въ сенатѣ, въ Вашингтонѣ, що въ одѣмъ стѣйтѣ Кенсасѣ тратить по року десять тысячъ фармерѣвъ свою грунтову власнѣсть, а статистичнѣй числа выказують,

що на „латахъ“ мешканцѣвъ мѣсть въ стѣйтахъ Wisconsin, Illinois, Iowa и Nebraska базустанно збѣльшають ся гіпотечнѣй довги на грунтахъ фармерѣвъ.

Грунтова власнѣсть въ Америцѣ.

Подѣль коли конкуренція зневолює дробныхъ фармерѣвъ выпродувати свои грунты и арендувати ихъ у большыхъ властѣтѣльцѣвъ, тѣ послѣднѣй побѣльшають що року свои посѣлости. Родина Вандербильтовѣвъ посѣдає два миліоны єйкрѣвъ землѣ. Компания Hamilton-Distson зъ Філадельфіи має чотѣри миліоны єйкрѣвъ грунту. Одна дуњска компания має два миліоны єйкрѣвъ землѣ и таке саме число посѣдають братья Murphy, а лордъ Scully має три миліоны; англійска аристократія двѣцѣть миліонѣвъ а колѣвѣй компания понадѣ двѣста миліонѣвъ.

На просторыхъ фармахъ въ захѣдныхъ стѣйтахъ вытворюють пшеницу коштомъ двѣцѣть центѣвъ за бушель. Вытворєнє той самой мѣри пшеницѣ въ стѣйтѣ Ohio або Kentucky, коштує сорокъ вѣсѣмъ центѣвъ.

Подѣлъ народного богатства.

Въ Сполучєныхъ Державахъ чотѣри тысячѣ родинъ посѣдає двѣцѣть бѣліонѣвъ доларѣвъ, а двѣцѣть пять тысячъ особѣ держитъ большу половину народного богатства. Десятѣхъ богатѣвъ має два бѣліоны доларѣвъ, а трѣхъ має шѣсть сотъ миліонѣвъ. За колька лѣтъ Америка стане кранною миліонерѣвъ и нуждарѣвъ.

Статистичнѣй урядникъ G. K. Holmes зѣоставивъ числа, вѣдностѣй ся до подѣлу народного богатства на версты населєня. Робѣтничѣ клѣса числѣтъ шѣсть миліонѣвъ, пятьсотъ чотѣри тысячѣ, сѣмьсотъ девѣть-десять шѣсть (6,504,796) родинъ, то значить 52 процєнтъ населєня; середнѣй клѣса числѣтъ чотѣри миліонѣвъ, девѣть сотъ чотѣри тысячѣ, девѣтьдесятъ одєнь (4,904,091) родинъ, або 39 процєнтъ; клѣса капиталистична числѣтъ миліонѣвъ, девѣтьдесятъ одєнь тысячъ, триста двѣцѣть пять (1,091,325) родинъ, або 9 процєнтъ. Працююча клѣса (робѣтничѣ) одержують зъ народного богатства два тысячѣ сѣмьсотъ сорокъ шѣсть миліонѣвъ доларѣвъ (\$2,746,000,000) то значить 4 1/2 процєнтъ; середнѣй клѣса зѣобуває чотѣрѣцѣть тысячъ пять сотъ пятьдесятъ миліонѣвъ доларѣвъ (\$14,550,000,000), або 24 1/2 проц.; а капиталистична клѣса сорокъ два тысячѣ двѣста три миліоны доларѣвъ (\$42,203,000,000), то есть 71 процєнтъ.

Рада на добробытъ для всѣхъ.

Дайте робѣтничѣмъ повну вартѣсть его працѣ, а не будє тяжкихъ часѣвъ въ промыслѣ, анѣ застою въ гандлю, анѣ страйковѣвъ, анѣ кризисѣвъ, банкротствъ, а передѣ усѣмъ край не будє zagrożєнный надмѣромъ вытворѣвъ, коли кѣліоны гинуть зъ нужды.

Кѣли робѣтничѣ має гѣтовку и досѣтъ вѣльного часу, збѣльшають ся его житєй потребности, а тогдѣ набуває вѣнь за своѣй запрацюватѣй грѣшь такы предѣметы, котры служатъ до заспокоєня его бажанъ. Кѣли наймѣтъ одержѣтъ вѣсѣмъ доларѣвъ за день працѣ, купѣтъ вѣнь больше гербаты, а побѣльшенє ужитѣ хочъ бы того предмету потягнє за собою збѣльшенє числа кораблѣвъ до пересѣлки гербаты зъ Хинѣ, збѣльшенє запотребованя желѣза и дерева на выбудуване кораблѣвъ, больше людей до ихъ услуги, больше домѣвъ на склады, больше мулярѣвъ и тєслѣвъ до будовы тыхъ складѣвъ.

И мы зновъ вымѣнюємо нашѣй вытворы за гербату а се потягає за собою больше працѣ для робѣтничѣвъ на вытворєнє тыхъ товарѣвъ.

Добра заплата значить только, что робѣтничѣ будє мати лучше мясо на своимъ столѣ. Сѣя потреба будє вымѣгати большѣго числа фармерѣвъ для плєканя статку, больше кукурудзы и сѣна для прокормлєня худобины, больше рѣзничѣвъ до убываня звѣрѣтъ. Фармеры и рѣзники будутъ тогдѣ мати больше гѣтовки на закупѣ грѣсерієныхъ товарѣвъ и носѣти будутъ лучшу одєжу, закупѣлять навѣтъ фортепѣаны для своихъ дѣвѣнокъ. Грѣсерніки и фабриканты вѣвнѣныхъ товарѣвъ будутъ тогдѣ мати большѣй вымѣннѣй рухъ. Цѣльнѣй промыслѣ и гандель краєвѣй збѣльшитъ ся нечувано а каждый будє вѣдоволеный и щасливый.

Треба выпувати систему.

Не можна винувати капиталиста за хѣбну систему вынѣшнѣи господирѣи, бо и вѣнь есть жертвою укладающѣхъ ся вѣдностнѣвъ. Сѣса система вытворѣла его а вѣнь мусѣтъ приноровѣти ся до обѣставѣвъ, бо инакѣше захопѣтъ его зачѣпный вѣрь знѣченѣя. Пѣтьохъ людей занимає ся вытворѣмъ сукна. Платѣтъ они своимъ робѣтничѣмъ чотѣри долары денно а ихъ зыски суть умѣркованѣй. Всѣ суть вѣдоволенѣй зъ вынѣткомъ одѣи стороны. Одѣому фабрикантовѣ забѣгло ся мати платѣти и умундувану прислугу. Забѣгло ся ему взнєсти ся высоко на драбѣнѣй славы; красотою и зѣдбностѣми дѣвѣнокъ хотѣвъ бы прикрасѣти княжу палату, а въ-кровѣ своихъ вѣвѣковѣ бажавъ бы чутѣ кровь высокои аристократѣи. Простыми словами кажучи, мавъ бы охоту вѣдѣти свою дѣвѣнку за якогѣ князя або графа. Але его низькѣ походженє стає ему на перешкодѣ въ его мрѣянь. Тожъ рѣшає ся усунути сѣю перешкѣду, укравѣючи свое „низькѣ“ походженє подѣ блєскомъ золота. Та зыски того выбѣгливого фабриканта суть ще за малѣй до зѣдѣйснєня его забѣганѣвъ. Рѣшає ся вѣнь знизжити заплату своихъ робѣтничѣвъ до одного долара на день, а що у него правѣе тысячъ робѣтничѣвъ, тажъ въ той способъ узискує рѣчно тѣпѣста тысячъ доларѣвъ больше. Робѣтничѣ не годѣтъ ся на тоє, покидають роботу и выбухає страйкъ. Товаришѣй фабриканта робѣтъ тогдѣ добры интересы подѣхѣтъ коли нашего фабриканта фабрика стѣять. Въ концѣ вѣнь уступає и робѣтничѣи зачинають роботу за давну заплату.

(Дальше будє.)

Дописѣ.

27. ЛИСТЪ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Соціална революція у Львовѣ.

Кѣли вѣсноє сонцѣ прѣгрѣє, коли поєти стихи про любовь, май і цѣвѣти складають, тогдѣ зазирає в хлѣпскѣі и робѣтничѣі хѣти страшнѣй гѣсть — голодъ. Изъ сѣлѣ тѣкають люди до мѣст, спѣдѣваючи сѣ, що тамъ швидѣше найдуть зарѣбокъ, але ихъ вѣрнѣй товаришъ — голодъ і тутъ ихъ находитъ...

Ось вамъ і причина тамтогорієныхъ голодѣныхъ розрухѣвъ у Львовѣ і сегорѣчнои робѣтничѣи революціѣ.

Про тамтогорієнѣй подѣи не часъ розказувати, а про теперѣшнѣй послухѣйте:

Всѣлякѣі шпєкулянтѣи, що хотѣли зъ нѣчого дѣробѣти сѣ великого майна, почѣли будувати послѣдними роками у Львовѣ богѣто домѣвъ. Звѣдѣи потреба великого числа робѣтничѣвъ, якѣ зъ провинціѣ почѣли наплѣвѣвати до Львова. Але швидко показало сѣ, що только домѣвъ у Львовѣ не треба, бо нема в нихъ кому мешкѣти, і будѣвельна горячка у Львовѣ прѣтихла. За те богѣто робѣтничѣвъ лишѣло сѣ безъ хлѣба. Правда, край і держава могли бы, коли-бъ хотѣли, дѣти тѣмъ бѣдакамъ зарѣбокъ, бо у Львовѣ треба побудувати чимало публѣчныхъ домѣвъ, а в краю кѣлька желѣзничѣхъ лѣній, але «сильнѣй свѣта сего» не дѣже журѣтъ сѣ долею нуждарѣвъ і не спѣшатъ сѣ зъ будѣванѣи.

Въ наслѣдокъ такого будѣвельного застою почѣли підприємціи будѣвельнѣи робѣтничѣмъ ще-разъ меньше платѣти, а вѣнци дѣйшло до того, що робѣтничѣи, занѣтѣи при будѣві желѣзного двѣрца у Львовѣ, передѣ двѣма тѣждѣнями застрайкували. До страйку прѣлучили сѣ робѣтничѣи, занѣтѣи при нѣнѣшихъ будѣвляхъ і — кѣлькѣсотъ робѣтничѣвъ перєрвало працю, кѣлькѣсотъ робѣтничѣхъ родинъ о-стѣло безъ хлѣба...

Чѣго жѣдали страйкующѣі? Дѣже небогато. Дѣвѣтъ годинъ деннои працѣ замѣстъ десѣтьохъ, малого пѣдѣнѣшенѣ платнѣ — отъ і все. Вони лишъ хотѣли, аби ихъ тѣло мало часъ відѣихнути по тяжѣй працѣ, аби ихъ дѣти і жѣнки зъ голоду не мѣли...

Але скупѣі и бєсєрдєчнѣй пѣдѣрѣвѣщѣи-богѣчѣі, тѣ, що на будѣвельнѣхъ спекуляцієныхъ дѣробѣли сѣ зъ нѣчого великихъ маєтнѣвъ, і сего не хотѣли їмъ дѣти.

Робѣтничѣи захѣвували сѣ спѣкійно, за те підприємціи провокували. Переговѣри продѣвжували зъ дня на день, думаючи, що нарѣштѣ вѣго-лоднѣи робѣтничѣи пѣдѣдѣуть сѣ, то годѣли сѣ, то відѣклѣкали те, що вѣже будѣи прѣрекѣли, ажъ довѣли до катастрофѣи...

1. с. м. всѣ думѣли, що страйкъ уже покѣнѣчитъ сѣ, ажъ нагло 2. с. м., в понедѣлокъ, підприємціи взяли назадъ своѣ прѣрєченѣя. Таке пѣдѣе поступѣванє богѣчѣвъ розлѣтило робѣтничѣи, зѣбрѣныхъ на Стѣрѣцѣкѣй площѣі, аби довѣдати сѣ про рєзулѣтѣтъ переговоровѣвъ.

Въ тѣмъ надѣйшла зъ вѣправъ компанѣи пѣхѣти. «Вѣйско на насъ насѣлаютъ!» — понєсѣи сѣ крики. Одѣнъ жѣвнѣр потрѣтує сѣильно якусѣ жѣнку, за котрою унавъ сѣ сейчасъ и чѣловѣк. Капитѣанъ казѣвъ його арѣштувати. Товпа заворушѣли сѣ, окружила вѣйско. Тѣмъчасѣмъ полицѣи прѣкликѣла на помѣчъ гусарѣвъ. Пѣхѣта відѣйшла, а гусѣри лишѣли сѣ. Коли-бъ лѣше и гусѣри будѣи відѣйшли, товпа будѣи бы успѣноуѣлась і не прѣйшла бы бузо до пролѣву кровѣи. Але полицѣи хотѣла поставѣти на своѣмъ, хотѣла аби робѣтничѣи рѣзѣйшли сѣ. А коли тѣ не рѣзохѣди-ли сѣ, гусѣри пустились на нихъ гѣльопѣмъ, почѣли бѣбѣлями розгѣнѣати. Їмъ відѣповіли камѣнѣмъ. По нападѣ зъ шаблями гусѣри почѣли стрѣляти. Товпа дальше камѣнѣмъ борѣнилась, будувала барикады... Сѣнѣчило сѣ на кѣлькѣдєсятѣхъ ранєныхъ, зъ котрыхъ 4 вѣже похѣронѣнѣи. Кѣлька дѣвѣвъ выгладавъ Львѣвъ, немѣвъ пѣдѣчасъ вѣйни.

Страйкъ уже закѣнѣчивъ сѣ — дѣже малѣю побѣдою...

Кѣли лишъ до Вѣдѣи прѣйшла 2. с. м. телеграма, що у Львовѣ стрѣляють до робѣтничѣи, посѣдъ Дѣшнѣи-

ский вѣнѣсъ нагло вѣнесєнє, аби правѣтѣльство сѣйчасъ вытолкувало сѣ передъ парламентѣмъ. Пѣдъ перѣшимъ вѣражѣнѣмъ вѣнесєнє сѣ прѣпѣято. Прѣзидентъ мѣнѣстрѣвъ Керѣберъ відѣповѣвъ, що на разѣ нѣчого не знає, лишъ те, що вѣчитѣвъ у „газєтахъ“.

Другого дня (3. с. м.) прѣйшовъ Керѣберъ передъ парламентѣмъ зъ «информѣцієми». Зѣвали вѣпу на робѣтнѣи, вѣйско і правѣтѣльство обѣмѣвъ зъ невѣяно пролѣтѣи робѣтничѣи кровѣи. Вѣнъ все такъ робѣтъ...

Пѣс. Пѣрнєрсторѣфѣръ домагає сѣ, аби надъ відѣповідѣю Керѣбера отѣвѣрѣти дѣскусию. Парламентъ — пѣдѣнѣжокъ правѣтѣльства відѣкнѣувъ сѣ вѣнесєнє робѣтничѣго послѣа.

За те другого дня (4. с. м.) дѣставъ парламентъ два наглѣ вѣнесєнѣя: Брайѣтера і Пѣрнєрсторѣфѣра, аби правѣтѣльство рѣзоцѣдило львѣвѣскѣй розрухѣи, покѣрѣало намѣстѣника Цѣнѣнѣского за те, що вѣпѣ до нихъ довѣи і далѣо зѣбєзпєчєнє родинѣмъ зѣбитѣхъ і ранєныхъ.

Изъ устъ робѣтничѣхъ послѣвъ поєи пѣли сѣ горячѣ слова оборѣни покѣрѣвѣжѣныхъ, — парламентъ, сѣрѣвѣлѣстѣицѣицѣи, прѣдѣйний рабъ правѣтѣльства, відѣкнѣувъ ихъ вѣнесєнѣя...

Тєперъ уже все покѣпѣчено... Робѣтнѣици пролѣзли кровъ въ оборѣни своѣхъ правъ, правѣтѣльство остѣло «невѣяно»... Робѣтничѣи вѣже рѣблѣтъ, побѣдѣжѣнѣи въ частѣи, але въ ихъ сѣрѣцѣхъ жѣвѣрѣи надѣя:

«Одѣнакъ настѣанє дєнь відѣплатѣи. Тѣдѣи судѣльнѣи будѣмъ мы!»

Дрѣжѣтъ, повѣчаснѣи тариѣи!

А «Гѣличѣнинъ» і «Русское Слово» пѣсѣли прѣтивъ страйкующѣхъ... Пужѣдѣннѣи рабѣи капитѣлистѣи!

8. Черѣпѣи, 1902 р. М. А.

Зъ Шамокинѣи, Па.

Пѣнє Ф. Пѣстѣрчикъ, і вѣ удаєтѣ ся до „Не-Правдѣи“? Що до моєѣ науки, то пѣвѣно всѣи амѣриканѣскѣи Русѣици знають лѣише, якъ вѣи, о чѣмъ и говорѣти не потрібѣую. Що до казанѣя по польскѣи. то мѣнє зѣвѣсѣмъ не обхѣдило, хѣба такого д...., якъ вѣи. Коли хѣто заговорѣтъ по польскѣи, то бѣйтє сѣ, аби васъ не сполячивъ і зарѣвъ прѣписуєтѣ зѣрадъ. Одѣнакъ, котрий занѣсѣує вашу дѣуѣну і тѣло і цѣлий вашъ маєтѣокъ на чужѣи руки, то на то вѣи ослѣпили і занѣмили; не бѣчитѣ вѣ тѣмъ вѣ тѣмъ зѣради русѣкого народа. А онѣо ту до-рога до вѣинарѣдовлєня Русѣи, якъ вѣ Гѣличѣнинѣи, такъ зѣ границѣю. О полѣтицѣи вѣи щѣ дѣвѣсѣ маєтѣ стѣлько вѣображѣєнѣя, якъ муха о „мѣласѣицѣи“! Те все, що я пѣсѣвавъ, то ізъ сѣвоєго вѣясного розумѣи и пѣрєконѣанѣя, що бѣячивъ на своѣи власнѣи очѣи. Якъ вѣи п. Пѣстѣрчикъ стѣлько пѣрєглѣнѣетѣ, якъ я, то тогдѣ засѣпѣивѣетѣ инакѣше, якъ тѣперъ. Але вѣже не скоро кѣйдѣици зъ рукъ зѣдѣмѣти, коли заковѣи. Вѣывѣхѣйтѣ нѣми зѣаки щѣ вѣльнѣи. Если мѣжете по вѣєлѣчатѣсь бѣрацѣтѣми, хѣромъ і бѣвѣдою, то не зѣробѣвъ сѣего о. Обѣушѣкѣвичъ лишъ лю-дѣ, тѣмъ то чѣстѣъ налѣжитѣ ся грѣмѣдѣи, не о. Об. Ду-рѣнѣй той, хѣто своѣй розумъ і працѣю прѣписуєтѣ другому, а на жалѣ такъ дѣєсь мѣжъ вѣамѣи. Що до поваги вашѣго № 2 папѣи, то я відѣдаю кождѣму чѣстѣи пѣсѣля его зѣслѣугъ, бѣльшѣи нѣи, а що до пѣдѣисѣу майнѣрѣи, то я дѣйсѣно майнѣрѣи, робѣтнѣицѣи, а не скѣбѣи, якъ ка-жѣтѣе. Если бѣимъ бувъ тогѣо пѣрєконѣанѣя, що всѣи прѣклѣпѣнѣици „Не-Правдѣи“, то за-часъ страйку мѣгъ бѣимъ бути Побѣдоносѣцѣевоѣмъ найсѣвѣтѣй-ного сѣвѣноду „Не Правдѣи“, але що моѣи пѣрєконѣанѣя правѣднои робѣтнѣицѣи, отѣже своєѣи профѣсѣи не вѣстѣдаєтѣсь, Страйкъ або не страйкъ, я все майнѣрѣи.

Вѣрѣши та знай на когѣо. Допѣсѣ зъ Шамокинѣи, помѣ-щенѣу вѣ „Свѣбѣдѣи“ ч. 21., не фабрикѣвали жѣднѣи попѣи-ки-радикалы лишѣе пѣсѣавъ я

К. К. пѣдѣписѣаний въ дописѣи. Заклѣиѣваю васъ прѣте па пѣшѣи „вѣсѣи чѣртѣвѣскѣи силѣи“, відѣповѣдайтѣе тому, хѣто зѣвѣи-нѣи. Чѣго жъ кѣдаєтѣсь на людей, котрѣи о нѣчѣмъ не знали? До моєѣ дописѣи мѣшаєтѣ Чѣлѣоша, пѣдѣчасъ коли-тамъ і зѣгадѣи о нѣмъ не було. Видѣно, що вамъ его стрѣпно жалѣ, бо въ кождѣмъ вашѣмъ числѣи мусѣтъ бути зѣгадаѣицѣи. Шѣкода, що одѣного зѣ своєѣи компанѣи зѣбуѣлѣпѣстѣи! Вѣи на вѣннѣи бѣрѣхнѣи мѣгъ бути добрымъ дѣрадѣвѣникомъ, бо у васъ тѣлько такѣи мають мѣ-сѣе... Що до радикалѣвъ і соціѣлистѣвъ, то я кажу, що лишъ они мѣжуть зѣробѣти многого доброго для людѣскои суєпѣльности. Сѣвѣнодѣи и па-пѣи тѣлько тѣрѣеръ мѣжуть прѣнєсти. Якъ бѣчитѣе, вѣ тѣ-чѣрѣпѣшнѣи хѣсахъ папа за-клѣпѣнає і гѣнѣтъ вѣ пѣкло робѣтнѣицѣи, бо хотѣтъ свѣбо-дѣи; сѣвѣнодъ благѣсловѣтъ ко-зѣкѣи, щобъ сѣмѣіо дѣратѣува-ли кѣпѣмѣи зѣголоднѣиі масѣи, котрѣи прѣсѣють о куєсѣнѣи хлѣ-ба. Красѣна любовь! У вашихъ вѣрѣховѣдовѣвъ, зѣ котрѣи такъ побѣивѣстѣєтѣсь, така сѣмѣа лю-бовъ для насъ. Чи „Свѣбѣдѣи“ є о-рѣганѣомъ радикалѣвъ, то пѣ мѣи бѣзнєсѣе. Зъ анарѣхѣстами мы не маємо жѣднѣи сѣнѣлки, а що вѣи ихъ такъ стрѣпно полюбѣили, то вашъ инѣтерєсъ. Мѣнѣи все зѣдаєсь, що они до вашѣи компанѣи дѣже зѣдѣбѣи, тѣлько бѣда бѣи вамъ була вѣ тѣмъ, що анарѣхѣсти напѣредъ судѣтъ і вѣбѣирають зѣаки убѣють, а вѣпѣ безъ вѣбѣору і судѣу радѣи побѣити насъ. Чи сѣякъ, чи такъ, колѣстѣе зъ нѣи-ми залѣжили сѣнѣлку, такъ мусѣтѣе гѣраздъ держѣти сѣя, бо вѣ прѣтивнѣмъ случѣю мѣ-жѣтѣ вѣтратѣити на чѣстѣи и на „бѣзнєсѣи“! Сѣ моѣа радѣа для насъ; слухѣйтѣе сѣи, а пѣ-дѣтѣе висѣоко. А щѣе одѣно: хѣто вѣпровадѣвъ оѣафанѣтѣску цѣрѣковъ до судѣу? Не компанѣи „Не Правдѣи“? Тажѣ сѣи неѣзбѣитѣи докѣзъ вашѣго анарѣхѣзму. Що до привѣтнѣихъ лѣстѣицѣи о. К., то я о тѣмъ не знаю, але сѣ фѣктъ, що о. К. не має передъ нами нѣякихъ тайнъ. Вѣи хѣчѣе, щобѣи мы всѣи буѣли сѣвѣдомѣи і всѣи рѣзомъ радѣили надъ добромъ парѣохѣи. Тутъ не такъ якъ у васъ тѣмнѣи духи, що хочѣтѣе, аби русѣкѣи роб

ВЪ JERSEY CITY, N. J.

ИТЬ ЕА ДОБРО ꙗ Соеся и рукомъ въри, а Духотъ зъ свѣтъ. Ив. Глов

вещіи !

І вже не вернуть.

енци !

грубий лист в синій коверті, і тоді він немов находив який цінний скарб. Нервово розривав його і читав.

І вже не вернуть.

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНИЙ УРЯДЪ:

Председатель:
Rev. N. STEFANOVITCH.
619 Carlton St.
8. S. PITTSBURG, PA.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Батлер:
ALEX SZARZSON,
208 S. Franklin St.
SHAMOKIN, PA.

НОВИНКИ.

— Памятайте на „Руско-Народний Домъ Емиграційный въ Америцѣ“ и высылаете жертвы до кассера под адресом: Mr. LAZOR SYROTIK, 42 Washington St., YONKERS, N. Y., а аа разомъ уѣдѣвають о томъ секретаря под адресом: Mr. K. KIRCZOW, 140 Essex St., JERSEY CITY, N. J.

— Финляндці утѣкають громадно зъ московского „раю“. До Лондону надоспѣла вѣсть, що 15 тысячъ Финляндцѣвъ мае сими днями выемігувати до Спол. Державъ.

— Копальнѣ воску земного въ Бориславѣ (Галичина) залила вода. Заливъ поступавъ такъ скоро, що нѣякъ не можна его було повздержати. Много робѣтняковъ лишило ся безъ работы.

— Мадарекій педлар, котрий каже, що ціла Америка его парохія педлюе між Русинами в стейтах: New York, Connecticut, i Massachusetts. Він вже мав кілька парохій, але нѣгде дого не попався задля своєї кочівничої вдачі. Днесъ він мае парохію безъ церкви і вѣдтам виходить на лови між Русинів в згаданих стейтах. А що ті Русини в більшій часті походять з Галичани і нераз воли би мати своїх русских галицких священників, а не мадлярів, то о. педлар інформує їх так: до них не удавайтесь, бо они хочуть завести нову віру, они впроваджують фонетику до церковних книг, они соціялісти, в „Р. Н. Союзі“ самі соціялісти і т. д. Таку віру ширить той отцѣ, але не зная, чи ще довго ему буде се удавалось! Може-б о. „визикатор“ заопікувався тим мисляном!

— Галузъ, якъ подає одна господарска газета, мае бути знаменитымъ средствомъ противъ насѣкомыхъ и оवादѣвъ. Блющцѣ гинуть сейчасъ, наколи покропити або вымыти лѣшко галузомъ розпущенымъ въ горячій водѣ, а навѣть мухи не сѣдають на стѣны, если при бѣленю додамо до вапна галузу. Можна спробувати, тымъ болѣе, що галузъ не дорогий.

— Голодъ въ захѣднѣмъ Сибѣрѣ привнявъ страшнѣе розмѣры. Нѣодень зъ звѣснихъ російскихъ голодѣвъ не може зъ нимъ ити въ прирѣванне. Худобы нема чимъ живати, тожъ гине тысячами. Селяне не мають що вложити до губы. Збоже, яке російске правительство ще передъ мѣсяцемъ высигнувало для голодующихъ, по дорожѣхъ десѣ прохало.

— Якійсь злочинець ходитъ по кладовищѣхъ въ Кошицахъ, абауекомъ столъ на Угорщинѣ и розривае гробы. Власти нѣякъ не можуть дойти, хто се робить и въ якѣй цѣли.

— Помѣжъ Русинами въ Канадѣ, якъ намъ доносятъ, вѣштає ся в-о-хъ цареславныхъ попѣвъ и зъ добрымъ успѣхомъ наворачтають у нїятѣмъ на цареславе. Вѣдъ нового року удало ся имъ зловити въ свою сѣть около 250 легковѣрныхъ. Вѣдъ „новонаверненій“ говорятъ, що волють цареславе якъ католицизмъ. И радуй ся „свѣта Пропандо“, лякуйте князѣ греко-католицкомъ церквѣ.

— Пара залюбленихъ, 23-лѣтній Робертъ Мейнесъ и 19-лѣтня Алиція Боравесъ, при помочи трѣйла водо-брали собѣ жите въ лѣсѣ недалеко Морставнѣ. До самоубійства похнуло ихъ ся обставина що родичѣ дѣвчини не позволяли нїмъ поборати ся. Залюбленихъ молодятъ похоронено 20. с. м. въ однімъ гробѣ.

— Фабрика пороку фірмы „Камбрія Павдеръ Ко“, вѣддалена 19 миль вѣдъ Джаваставнѣ, Па. вылетѣла въ воздухъ (дня 20. с. м.). Чотырохъ людей погбило, а другихъ только е раненыхъ. Причина експлозїи незвѣсна.

— „Помилли ся“... В Білівцѣхъ повѣту борщівского (Галичина) вѣдбували парохіане стару церковь і звѣнїцю, до котрої загадавъ гр. кат. парохъ купити дѣвн за 3000 корон. Побожні парохіане з добровольныхъ даткѣхъ зложили тую суму і вѣдали до рукъ парохови, котрий зобов'язав ся спровести звнзъ з Чехїи. А що в тїмъ році парохіане поставили і новий будинокъ парохіальний за суму 28.000 корон, то парохъ подумавъ, що церковь безъ дзвона еще обїде ся, а покої безъ кра-синихъ мебелѣ обїтїсь не можуть. Що-жъ робить? Ото написавъ до Львова, щоби ему прислали мебелѣ, за суму 2550 корон. Коли пакунки, нѣби то з звономъ, прибули на желѣзничу стацию, о. парохъ вислає по него фіру. Однако фірманъ повернувъ з нїчимъ, бо тамъ, каже, е в дѣвонів, а їхъ я на одну фіру забрати не годенъ. Наймили о. парохъ 3 фіри і привезли 6 пакунків, та коли прелюдно отворили оден, побачили, що се не дѣвн, лише дорогі мебелѣ до покою. О. парохъ спаленів, залявъ і забравъ ся до покою. Тепер їмощъ вишпли тай кажутъ: „Дурні одні, они помилили ся, отѣчъ назад їмъ відоспѣють.“ Тимчасомъ казали занести мебелѣ до покою і уживають до нині. Помилли ся...

Н. Реневскій, Маєрс, Монт.

Вечерокъ.

Дня 19. с. м. вѣдбувъ ся въ церковній галѣ въ Jersey City, N. J. вечерокъ въ память 41. роковинъ Т. Шевченка.

Вечерокъ отворивъ о. Подгорецкій, мѣщевый душпа-стерь короткою вступною бесѣдою, почѣмъ слѣдувавъ вѣдчѣтъ о. Ст. Махара про Т. Шевченка и солѣвый снѣвъ п. П. Пашука зъ Нью Йорку. Дальше пастушѣвъ образъ зъ жита народа въ однімъ актѣ п. з. „На сгарѣности лѣтъ“. Роль были роздѣлені въ слѣдующій спосѣбъ: Семень, старий го-сподаръ, п. Кость Кирѣвъ; Петро, старній его сынъ, п. А. Нижанковскій; Олекса, его молодшій сынъ, п. П. Зятѣкъ; Ганка, жѣнка Петра, п. Сабина Ярема; Ивася, сынъ Петра и Ганки, Тимко Сандовичъ; Данило

сусѣдъ, п. Анд. Сандовичъ; Василь сусѣдъ, п. Ив. Париллякъ. По представленю аматоры вѣдѣспѣвали пѣсню: „Де згода“, а мужскій хоръ пѣсню „Надъ Прутомъ“. Комедїю въ однімъ актѣ „Выворожила“ вѣдограли слѣдующій аматоры: п. Зятѣкъ (Терешко, господарь); п. Саб. Ярема (Фимка, его жена); п. А. Нижанковскій (Семень, сусѣдъ); п. Ив. Париллякъ (Циганъ); п. Люб-лина Вуляньска (Циганка); Т. Сандовичъ (Циганчукъ). По представленю вѣдѣспѣ-вавъ мужскій хоръ „Нек Душманъ вѣдѣ“, а посланіе Т. Шевченка „до живыхъ и мертвыхъ“ вѣддекламувавъ зъ жаромъ п. П. Татля. Наконецъ джерзисекскій мѣшаный хоръ вѣдъ дири-гентурою п. М. Бачинского зъ Шамокинъ, Па. вѣд-спѣвавъ „Братя вставѣйте“, п. Сабина Ярема вѣддекла-мувала поезїю Шевченка „Тополя“, хоръ вѣдѣспѣ-вавъ „Не пора Москалеви, Ляхови служити“ и „Ще не вмерла Украина“, а о. Подгорецкій короткими але горячими словами подяку-вавъ присутнымъ за участъ. Вагалѣ всѣ точки програ-мы были выповнені якъ найлѣпше. Спѣвы, деклама-ціи і представления выпали зовсѣмъ удачно, а то зав-дяки великому одушевленю ся и праці всѣхъ, що бра-ли участъ въ урядженю сего вечера. Хвалити когось болѣе вѣдъ другихъ, зна-чило бѣ поступати несправедливо. Режисеромъ згаданыхъ пред-ставленъ бувъ п. Семанъ Ядловскій, а урядженемъ сцены займавъ ся найбіль-ше п. К. Карѣвъ. Годить ся ще спомнути, що на ве-черку были присутни всѣ делегаты, VII. конвенції „Р. Н. Союза“ священни-ки и богато Русинѣвъ не лишъ мѣщевыхъ, але та-кожь зъ Нью Йорку, Вру-клина, Ньюарку, Йонкерсъ а навѣть Ансонїи. Кромѣ Русинѣвъ были тамъ при-сутні такожъ Чехи, Нѣмцѣ, Поляки и др. Вечерокъ сей повиненъ остати на довго въ памяти тихъ, що были на нѣмъ присутні та заохотити и другихъ Руси-нѣвъ до уряджуваня сего рода позитивныхъ а зара-зомъ розвеселяющихъ за-бавъ.

Спр.

Запрошене.

Маю честь запросити всѣ рускї братѣтва и Русинѣвъ зъ ближихъ и дальшихъ сторѣнъ на

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕНЕ

нашѣмъ новой церкви (Suxest Cor. Greene Str.) когдѣ вѣдбуе ся въ недѣлю для 13. юлія 1902 р.

послѣ слѣдующого порядку: Въ суботу на св. Петра и Павла утрени о 8-ой год. рано, а Служба Божя зъ про-повѣдою о 10-ой год. рано. Вечеромъ соборова вѣчѣрня зъ литїєю, всеночнымъ и проповѣдѣю о 8-ой г. вечерѣ. Въ недѣлю о год. 1/2, 1/7, 1/8 читанїи Службы Божїи, о год. 8-ой утрени, о год. 9/4 торж. посвячене церкви, о год. 10/4 зачнеся сеоборова Служба Божя; по евангелїю проповѣдѣ, а по молятиѣ заамвонной друга проповѣдѣ.

Въ недѣлю о год. 7. веч.

ВЕЧЕРОКЪ

вокально-декламційный; при концѣ вечерка будутъ показувати ся свѣтлїи ої бразки зъ исторїи и жита руского народа при помочи лямпы магїчной, Jersey City, N. J., 23. юлія 1902. о. Н. Подгорецкій, диригентъ.

Голосъ зъ Бразилїи.

(до нашихъ вѣдѣтъ).

Ой не гукай польска шляхто въ напѣй Галичинѣ. Не збороняй руской мовы рускїи дитинѣ; Не збороняй, не збороняй буде Богъ карати, Бу ся мова то батьківска и руской мати. До неѣ ты, шляхто польска не маєшь мѣпатнѣсь. Ты повинна шляхто пѣдла свого пѣлнунати! Повинна ты, ой повинна свѣта ся вѣтудати И повинна ся перестати, якъ Москаль гуляти. А якъ Москаль твою мову на свою приводить, Чомужь тебе, шляхто пѣдла, за неѣ сердце болитъ? Ой чомужь насъ наше сердце не мало-бѣ болѣти, Якъ ты шляхто пѣдла, польска, гнетєшь рускї дѣти? Боронїшь намъ нашої мовы, котра намъ е мила, За котрую кровь невинныхъ въ землю похидила. Ой ты собѣ, шляхто мыслишь, тай думку думаєшь, Що на сынѣвъ Украины яро закладаєшь. Лишь та твоя думка глупа, пустїи твои мысли: У те яро, що ты робїшь, грѣмъ разъ колись трѣсне. Яро огнемъ, мечомъ стане, въ мечи уся сила, Во у дѣтей Украины кровь вже ся загрѣла. Загрѣла ся кровь горячо въ найменшій дитинѣ. Що та шляхто збороняє, моляти ся въ святинѣ. Збороняє моляти ся, збороняє мовы, Выганяє рускї дѣти зъ ихъ рѣднѣи школы. А у школахъ, рускихъ школахъ, другї тамъ ся взносятъ, Шляхто, жады хлѣбъ тамъ ѣдять а нашїи голосить. Многї добры, щирї дѣти не хѣли просити, Про те втекає за границю розуму учити. Не вважайте сыны Руси на шляхты законы, Лишь борѣмъ ся зъ всеи силы за рѣднѣю мову! Чемнѣсть намъ ту не поможе, анѣ напѣи мати. Якъ до борбы не возьме ся Русинъ зъ каждой хаты. Якъ до борбы мы возьмемъ ся, подамо си руки, Тогды шляхто скаже правду, що мы не Поляки. Перестане напу мову въ свою приводити, Перестане збороняти по руски моляти ся. А може ты шляхто мыслишь, що мы Москаль? Мы е сыны Украины вѣднѣи землѣ. Ой ты хочєшь пѣдла шляхто, щобъ сыны Вкраины Зъ тобовъ разомъ получились и Москаль били? Але Русинъ-Украинець вже навчавъ ся жити. Такъ Поляки якъ и Москаль радѣ-бѣ насъ дусити. Не вѣримо у Москаля анѣ въ жадну Польшу Лишь вѣруємъ у Русь напу галицко-польску.

Митро Иванѣвъ.

ВІДПОВІДЬ ЗА ОБИДУ МОЄЇ ЧЕСТИ

(польскїи попанъ в Виннипег, Ман.)

У Виннипегъ крївъ великий і великий гамор, Збожеволівъ польскїи попанъ, вѣдобривъ ми гонор. есьмъ добрый зъ натурою і не маю злости, Проте і я до кестела пішовъ зъ цїкавости. Польскїи попанъ в аксамитахъ вийшовъ на парадъ, Той, що свѣтивъ грїшнимъ тіломъ, якъ прийшовъ в Канаду. Теперъ вбраннїи в аксамити, лихо ему враже, Крикнувъ, рикнувъ, якъ левъ лютий, й такъ до людей каже: „Po niezporachъ mityngъ będzie w naszej polskiej szkole, Tam w selerze, pod kościotemъ, аъ на samymъ dole.“ Що я добрый зъ натурою і не маю злости, Проте і я на тѣй мїтинѣ пішовъ зъ цїкавости. Попанъ першїи забравъ голосъ, наче рабѣнъ хуєнд, Усі были тамъ Поляки лишъ я оденъ Русинъ. „W imię ojcа, w imię synа, w imię świętej Trójcy, Założymy towarzystwo wzajemnej-pomoocy. Artykuły mamъ gotowe... brakъ czasu na cdezyt!!! Przedewszystkiemъ głosowanie... obierzmy komitet.“ Та теперъ я око в око стрѣтивъ ся зъ презентомъ, Поляки мя обїбради другимъ президентомъ. Звѣдки така честь для мене? Я ажъ здивувавъ ся, Бути польскимъ президентомъ я й не сподѣвавъ ся. А кривий піпъ розівзївъ ся, вчуниши ту новину, Почервонівъ, якъ ракъ морскїи, найживъ чуприну. его недобрїи очї свѣтили ся въ воцка... На другий день в Виннипегу вже була помовка. Попанъ зїбравъ другий мїтингъ, зачавъ намовляти, Аби менї непростѣний гоноръ вѣдобрати. „Co wy ludzie narobili? czy wy go nie znacie“ — Takiego socyalistę do siebie mieszczacie? On radykał, on bezbożnikъ takъ jakъ anarchista; W niego dziecko nieokszczone, on jest ateista!“ Всї Поляки закричали, правду му признали, Менї штерна обрізали, гоноръ вѣдобрали. Ой ти кривий-кривуляко, прускїи мовѣнїста, Чи ти менї витлумачишъ, що соціяліста? Чи то медвѣдъ, чи то тигръ, чи може вовцюга, Чи розбїйникъ, чи пѣниця або волоцюга? Пропну я тя поше-хлѣпе мя не заривати, Во обславо, обглолошу буденъ памѣтати.

Ф. Т. Стефанъ.

ВСЯЧИНА.

Якъ переховувати масло.

Вѣдъ недавна продають на ан-глїйскихъ торгованихъ по sklepахъ і молочарнихъ цусниихъ масла т. зв. „глазуроване“ або „эликероване“. е се масло консервоване при по-мочи цукру. Спосѣбъ того консер-вованя е лїкий, а хоронїть масло на довшїи часъ вѣдъ впливу воздуха (вѣдъ існуєти) і задля того годѣть ся про се згадати. Масло потреба найперше старанно выполювати, вѣдѣти воду вытиснути, почѣмъ ро-зѣбати зъ масломъ пѣсканки тверду або непрозрачного лїкєру. Ся ко-жѣ е зъ масла пѣсканки (форїи). Пѣсканки масла треба пѣдѣдѣрати

жїмъ станї, а смаку не пєтє. Треба знати, що до розпусканя цукру у-живає ся дуже мало води; цукоръ повиненъ бути толченнїи, бо нїзше тверда кожа не утворила би ся зовсїмъ. Спосѣбъ сей уживаннїи в ан-глїйскихъ молочарняхъ можна би і у насъ примѣнїти, особливо в продажї частїицями. До пересїлѣкъ не на-дєє ся таке масло, бо кожа е крїхка і поломилася би ся.

Десять соціялістичныхъ заповѣ-дїи для дѣтїи.

В мѣскихъ школахъ италїйского мі-ста Реджіо Емілія, де урядъ громад-скїи заходѣть ся в рукахъ соція-лістѣвъ, роздали помїжъ дѣти памѣт-нїи листѣкъ зъ нагоди масоваго сѣвѣ-та. Сей листѣкъ мїстїтъ в собѣ слѣ-дующїи десять заповѣдїи: 1. Люби твоїхъ шкѣльныхъ товаришѣвъ, що ко-лись будуть товаришами праці тво-го жита. 2. Люби науку, що е корѣмъ душі; будь вѣдчїи твоїи учителями якъ твою батьковѣ і на-течїи. 3. Свѣяти кождѣ дїниву тво-їми добрыми і хосѣнїи вчинками, прїятельскимъ дѣломъ. 4. Вѣдай честь добрымъ людямъ, поважай всѣхъ людей, не згнѣй ся передъ жаднимъ чолові-комъ. 5. Не вѣднѣи ся до нїкого зъ несправедливостю, не образи нїкого, не мсти ся, але стїй за своїи пра-вами і не кори ся передъ свѣдѣль-нїи. 6. Не будь грусомъ. Будь прї-ятелемъ немічїи і люби справедлї-вїсть. 7. Май на увазѣ, що всї до-бра сего свѣта походять зъ праці; хто їхъ уживає безъ праці, краде працїю чужїи хлѣбъ. 8. Розглядѣй ся і дунай, щобишь пізнавъ правду. Не вѣр у то, що перечесть здоровому розумови, не ошукай нї себе нї инїихъ. 9. Не дунай, що той лю-бить свою вѣтчину, котрий ненави-дїть або погараждѣтъ вїнїшїи на-родѣми або бажѣе вїни, що е остан-комъ варваризму. 10. А бажай тої дїниви, котрої всї люди жати бу-дуть якъ вѣднѣи горожаня одної вѣт-чини в супокѣи і справедливостї, якъ братя.

Свѣтъ въ числахъ.

— Французска република числїтъ въ своихъ колонїи 95 міліонѣвъ жителѣвъ.

— Оденъ статистикъ обчї-сляетъ, що въ Европѣ зѣуживають рѣчно 730 міліардѣвъ шукѣвъ стрѣнѣвъ (мѣчѣвъ), на якѣ выхо-дїть 400 міліонѣвъ куб. метрѣвъ дѣрева. Наколи-бѣ та стрѣнѣи зло-жївъ радѣмъ, одна за другою, то заняли-бѣ 36 міліардѣвъ метрѣвъ довжїи.

— На 100 тысячъ жителѣвъ припадає въ Швайцарїи 2.462 гаухѣмѣхъ, въ Австрїи 1.308, въ Финляндїи 1.018, Норвегїи 864, Португалїи 747, Сп. Державѣхъ повѣнчѣи Америка 675, Греци 646, Францїи 626, Данїи 622, Италїи 537, Испанїи 459, Бельгїи 439 а въ Голандїи 533.

— До шкѣлъ народныхъ въ Галичинѣ записало ся сего року 831. 721 дѣтей.

— Въ 1901 р. вывезено зъ Росїи 129.900.000 штукѣвъ папи-росокъ (цїгаретѣвъ). Наибѣольше російскихъ папиросокъ прокурїюе Пѣтєрчина, бо ажъ 75 міліонѣвъ штукѣвъ.

— Населєне столицѣ Чехъ, Прага, послѣ переписи зъ 1900. року числїтъ 359.919 Чехѣвъ а толькѣ 29.408 Нѣмцѣвъ. Передъ 40 лѣтами було въ Празѣ 118.000 Чехѣвъ а 53.000 Нѣмцѣвъ.

— Въ католицкѣи Италїи таѣъ мало просвѣщенїи народѣ, що въ 1900 р. зъ 458.022 паръ мѣзо-дѣтъ, якѣ вступали в супружескїи стаѣтъ, не вѣдѣли пѣднѣести ся 201.090, отже 44 процѣнтѣвъ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІИ.

Н. П. Рончковъ, Cohoes, N. Y. — Книжечка для заучиваннѣи мѣщечного, якѣ платїть члєны до братѣства и до „Свободы“ сѣтъ на складѣ у головнѣи секретаря. Одна книжечка коштує 10 центѣвъ. Слѣ-хочетъ, то головнїи секретаря, пѣдѣла-вать одну на высылку.

1) Extractus maticulae copulatorum, 2) Extractus maticulae baptisatorum, 3) Extractus maticulae defunctorum.

— Братѣство сѣвъ. Ап. Пе-тра і Павла в Ансонїи, Конн. буде примѣнѣти новихъ члє-нѣвъ в мѣсяцѣ Юнїю і Юлїю, 1902 р. за половину всѣхъ у пного. Кождїи члє-стнїи а розумнїи Русинъ повиненъ до сего братѣства приступити, бо се найлѣп-ше і наибѣльше руске брат-ство в тїи околици. Мїтин-гї вѣдбувають ся кождѣи послѣднїи Недѣли в мѣсяцѣ, в церковній галѣ.

Г. Даянїи, преде-І. Галїа, сѣвр.Анд. Пѣдберезнїи, нас.

Где сѣтъ? Хто хоче шукати своихъ вѣдѣвъ, черѣзъ нашу газету, мусїтъ заплатїти 25 центѣвъ за кождѣ ого-лошенє внапередъ.

Купуйте книжечки! Грошѣ прислать внапередъ.

За пересылку платимо самѣ.

Апостолъ и евангелїи	—
Американскїи шляхтѣвъ	—
Ближній, оповѣданїа	1.00
Богдарица	—
Бесѣды про часы козацкїи	—
Бѣтъ працѣ, казѣи	—
Борба клѣтъ	—
Байки Павла Свѣго	—
Букварь, утрѣнскїи	—
Батїи	—
Вѣднїи Иборнїи	\$4.00
Вѣсєла книжечка зъ образами	—
Вѣрѣтїи сѣтани	—
Гумористичнїи	—
Галицка бѣда	—
Дѣвъ шляхтѣвъ державы	—
Десѣтїи, Ковалєва	—
Дѣщо про права и суды въ Сп. Дѣр.	—
Дѣщо про землю	—
Горѣтъ, повѣдїи Стефанїи	—
Евѣдїи Котларевского	—
Економичнѣ положенїа рускїихъ сѣлн	—
Утрѣннїи, Е. Епана	—
Зѣ вершнїи и пѣснїи	1.00
Зѣ сѣла	—
Зѣ цукѣхъ зѣлїннїи, оповѣданїи	1.00
Забрѣнѣи та вѣрѣбѣтѣво	—
Записки школярѣ	—
Зѣ жита, оповѣданїи	—
Жита свѣтїихъ	\$3.00
Иванъ Гусъ, гуртѣи снѣвъ, Лисенка	—
Календарь для Ам. Русинѣвъ (1902)	—
Календарь Православнїи букварнѣ-снѣи (1902)	—
Календарь нескѣльнїи 1902	—
Калѣдъ Ге	—
Казнїи Андерсена	—
Казнїи Толстого	—
Коломыѣи	—
Коваль Василь	—
Козѣмѣи	—
Колѣды и шѣдрѣи	—
Казнїи Грїмѣвъ	—
Казнїи Грїмѣвъ опр.	—
Казнїи народнїи	—
Казнїи народнїи опр.	—
Канадїиска Русь	—
Конституцїи Сполуч. Державѣ	—
Капїталъ и праца	—
Камїяа дула	—
Карбїи — гудѣлскїи повѣдїи	—
Кухарѣа руска	—
Лѣхїи попутѣвъ, опов. Марно	—
Лїе Мїянїа	—
Лѣхїи дѣнь, комедїи	—
Лупъ Завѣвайю	—
Молїтвеннїи для дѣтей	—
Молїтвеннїи для дѣтей	—
Мѣвола Палани	—
Нечїтальнїи	—
Нашїи звѣрѣта	—
Народнїи казнїи	—
На добродѣлїи цѣлѣ, комедїи	—
Народнїи Рухъ Ав.-Уг. Русинѣвъ	—
Нарїдъ в неволїи	—
Наталїа Полтавнѣи	—
Образнїи для дѣтей за оденъ	1.00
Оповѣданїа Марїа Ковчѣа	—
Оповѣданїа С. Махара	—
Образнїи зъ Амерїи	—
Оповѣданїа Старѣмѣи	—
Оповѣданїа для дѣтей	—
Опрїснѣи Явнїи	—
Прїснѣи Дѣвъ-Кїхѣи	—
Пѣсносѣвѣи	—
Рѣдъ Крѣстѣи (мол. дѣтъ. бѣвѣи)	\$1.00
Рѣснѣи Устрѣннїи	—
Рѣснѣи Гейло	—
Рѣснѣи галицкїихъ Русинѣвъ противъ мадерского тысячѣлїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Рѣдѣи вѣднїи	—
Р	

